

**BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

4 april 2025

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wet van 3 mei 1880
op het parlementair onderzoek, teneinde
een wettelijk mechanisme in te voeren
voor de declassificatie van geheime gegevens**

Amendementen

*Zie:***Doc 56 0707/ (2024/2025):**

- 001: Wetsvoorstel van de heer De Roover.
002: Advies van de Raad van State.

**CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE**

4 avril 2025

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi du 3 mai 1880
sur les enquêtes parlementaires,
en vue d'instaurer un mécanisme légal
de déclassification de données secrètes**

Amendements

*Voir:***Doc 56 0707/ (2024/2025):**

- 001: Proposition de loi de M. De Roover.
002: Avis du Conseil d'État.

01367

Nr. 1 van de heer **De Roover**

Art. 2

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 2. Artikel 3 van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek, vervangen bij de wet van 30 juni 1996 en gewijzigd bij de wet van 6 januari 2014, wordt aangevuld met drie leden, luidende:

“De geheimhouding vervalt hetzij vijftig jaar na de bekendmaking van het in artikel 13, eerste lid, eerste zin, bedoelde verslag, hetzij, bij ontstentenis van een verslag, vijftig jaar na het einde van het mandaat van de commissie, hetzij binnen de door de Kamer overeenkomstig artikel 13, eerste lid, derde zin, eventueel bepaalde termijn die langer is dan vijftig jaar.

Voor het verval van de overeenkomstig het zesde lid bepaalde termijn kan een rechter de Kamer schriftelijk verzoeken de geheimhoudingsverplichting op te heffen om tegemoet te komen aan de behoeften van zijn gerechtelijk onderzoek. Dat verzoek kan alleen van toepassing zijn op de getuigenis van een overleden persoon. Wanneer de Kamer een dergelijk verzoek ontvangt, kan zij een door deze wet geregelde commissie als bedoeld in artikel 2 instellen. Die commissie beslist over de eventuele opheffing van de geheimhoudingsverplichting voor de stukken die de commissie bepaalt.

Voor het verval van de overeenkomstig het zesde lid bepaalde termijn kan de Kamer, op eigen initiatief of na een schriftelijk aan de Kamer gericht verzoek van een derde, een door deze wet geregelde commissie als bedoeld in artikel 2 instellen. Die commissie beslist over een eventuele verlenging van die termijn voor de stukken die de commissie bepaalt. In geval van een dergelijke verlenging verstrijkt de geheimhouding uiterlijk honderd jaar na de bekendmaking van het in artikel 13, eerste lid, eerste zin, bedoelde verslag dan wel, bij ontstentenis van een verslag, honderd jaar na het einde van het mandaat van de commissie.””

N° 1 de M. **De Roover**

Art. 2

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 2. L'article 3 de la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires, remplacé par la loi du 30 juin 1996 et modifié par la loi du 6 janvier 2014, est complété par trois alinéas, rédigés comme suit:

“Le secret expire soit cinquante ans après la publication du rapport visé à l'article 13, alinéa 1er, première phrase, soit, à défaut de rapport, cinquante ans après la fin du mandat de la commission, soit dans le délai supérieur à cinquante ans déterminé éventuellement par la Chambre conformément à l'article 13, alinéa 1er, troisième phrase.

Avant l'expiration du délai déterminé conformément à l'alinéa 6, un juge peut demander par écrit adressé à la Chambre la levée de l'obligation de secret pour répondre aux besoins de son instruction. Cette demande ne peut s'appliquer qu'au témoignage d'une personne décédée. Saisie d'une telle demande, la Chambre peut constituer une commission telle que visée à l'article 2, régie par la présente loi. Cette commission statue sur la levée éventuelle de l'obligation de secret pour les pièces que la commission détermine.

Avant l'expiration du délai déterminé conformément à l'alinéa 6, la Chambre peut, de sa propre initiative ou à la demande d'un tiers adressée par écrit à la Chambre, constituer une commission telle que visée à l'article 2, régie par la présente loi. Cette commission statuera sur une éventuelle prolongation de ce délai pour les pièces que la commission détermine. Dans le cas d'une telle prolongation, le secret expire au plus tard cent ans après la publication du rapport visé à l'article 13, alinéa 1er, première phrase, ou, à défaut de rapport, cent ans après la fin du mandat de la commission.””

VERANTWOORDING

In advies nr. 77.486/2 van 14 maart 2025 (DOC 56 0707/002) stelt de Raad van State:

“Door te bepalen dat de nieuw op te richten commissie “kan” beslissen om de geheimhouding op te heffen voor het verstrijken van de voorziene termijn of om de geheimhouding te verlengen voor een door de commissie zelf vast te stellen termijn, kan uit het voorgestelde artikel 3, zevende lid, van de wet van 3 mei 1880 niet worden afgeleid hoe de steller van het voorstel de wijze van aanhangigmaking bij de commissie beoogt.

Als, zoals uit de toelichting bij het voorstel lijkt voort te vloeien, het de bedoeling is dat het initiatief van de commissie zelf of van elke belanghebbende derde kan uitgaan, zou het dispositief in die zin moeten worden verduidelijkt, in voorkomend geval door de toepasselijke procedure duidelijker weer te geven.”

Het voorgestelde artikel wordt dan ook verduidelijkt wat de nadere regels van de aanhangigmaking bij de commissie betreft, zowel in het geval van de opheffing van de geheimhoudingsverplichting (nieuw zevende lid), als in het geval van de verlenging van de termijn (nieuw achtste lid). Het door dit amendement voorgestelde eerste lid (nieuw zesde lid) heeft bovendien tot doel de tekst aan te passen ingevolge de door amendement nr. 2 beoogde wijziging van artikel 13, eerste lid, van de wet van 3 mei 1880.

Inzake de eventuele opheffing van de geheimhoudingsverplichting wordt verduidelijkt dat alleen een rechter, ten behoeve van zijn gerechtelijk onderzoek en met betrekking tot de getuigenis van een overleden persoon, een verzoek daartoe tot de Kamer kan richten. Dat verzoek moet schriftelijk tot de Kamer worden gericht. De Kamer kan dan beslissen speciaal voor dat doel een parlementaire onderzoekscommissie in te stellen. Die parlementaire onderzoekscommissie zal beslissen over het verzoek tot opheffing van de geheimhoudingsverplichting. Als de parlementaire onderzoekscommissie geen formele beslissing in die zin neemt, zal de geheimhouding niet worden opgeheven.

Inzake de eventuele verlenging van de termijn kan de Kamer beslissen speciaal voor dat doel een parlementaire onderzoekscommissie in te stellen. De Kamer kan die commissie instellen op eigen initiatief of op verzoek van een derde; dat verzoek moet schriftelijk aan de Kamer worden gericht. De parlementaire onderzoekscommissie zal beslissen over de verlenging. Als de parlementaire onderzoekscommissie

JUSTIFICATION

Dans son avis n° 77.486/2 du 14 mars 2025 (DOC 56 0707/002), le Conseil d'État a indiqué:

“En prévoyant que la commission nouvelle qui serait constituée “peut” décider de la levée du secret avant l'expiration du délai prévu ou de sa prolongation pour une durée à fixer par la commission elle-même, l'article 3, alinéa 7, proposé de la loi du 3 mai 1880 ne permet pas de comprendre comment l'auteur de la proposition envisage le mode de saisine de la commission.

Si, comme cela semble ressortir des développements de la proposition, il s'agit d'envisager que l'initiative puisse émaner de la commission elle-même ou de tout tiers intéressé, le dispositif gagnerait à être clarifié en ce sens, le cas échéant en explicitant la procédure applicable.”

L'article proposé est dès lors clarifié pour ce qui concerne les modalités de la saisine de la commission, tant dans le cas de la levée de l'obligation de secret (nouvel alinéa 7) que dans le cas de la prolongation du délai (nouvel alinéa 8). Le premier alinéa proposé par cet amendement (nouvel alinéa 6) vise en outre à adapter le texte à la suite de la modification envisagée par l'amendement n° 2 de l'article 13, alinéa 1er, de la loi du 3 mai 1880.

En ce qui concerne l'éventuelle levée de l'obligation de secret, il est précisé que seul un juge peut, pour les besoins de son instruction et s'agissant du témoignage d'une personne décédée, saisir la Chambre d'une demande en ce sens. Cette demande doit être adressée par écrit à la Chambre. La Chambre peut alors décider de constituer spécialement à cette fin une commission d'enquête parlementaire. C'est la commission d'enquête parlementaire qui statuera sur la demande de levée de l'obligation de secret. À défaut d'une décision formelle en ce sens de la commission d'enquête parlementaire, le secret ne sera pas levé.

En ce qui concerne l'éventuelle prolongation du délai, la Chambre peut décider de constituer spécialement à cette fin une commission d'enquête parlementaire. La Chambre peut la constituer de sa propre initiative ou à la demande d'un tiers, qui devra être adressée par écrit à la Chambre. C'est la commission d'enquête parlementaire qui statuera sur la prolongation. À défaut d'une décision formelle en ce sens

geen formele beslissing in die zin neemt, zal de termijn niet worden verlengd. De maximale termijn van honderd jaar wordt in alle gevallen behouden.

Voor de andere procedureregels zullen de wet van 3 mei 1880, het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers en het huishoudelijk reglement van de parlementaire onderzoekscommissies van toepassing zijn.

Peter De Roover (N-VA)

de la commission d'enquête parlementaire, le délai ne sera pas prolongé. Le délai maximal de cent ans est conservé dans tous les cas.

Pour les autres règles de procédure, la loi du 3 mai 1880, le Règlement de la Chambre des représentants et le règlement d'ordre intérieur des commissions d'enquête parlementaire s'appliqueront.

Nr. 2 van de heer **De Roover**

Art. 2/1 (nieuw)

Een artikel 2/1 invoegen, luidende:

“Art. 2/1. Artikel 13, eerste lid, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 30 juni 1996, wordt aangevuld met de volgende zin: “Indien uit het onderzoek blijkt dat zulks noodzakelijk is, kan een commissie aan de Kamer, die beslist, voorstellen om een in artikel 3 bedoelde vervaltermijn voor de geheimhouding vast te stellen die langer is dan vijftig jaar na de bekendmaking van het verslag of, bij ontstentenis van een verslag, na het einde van het mandaat van de commissie, zonder dat die termijn ooit meer dan honderd jaar mag bedragen.””

VERANTWOORDING

In advies nr. 77.486/2 van 14 maart 2025 (DOC 56 0707/002) stelt de Raad van State:

“Bovendien blijkt ook uit het dispositief dat de verlenging van de termijn enkel wordt overwogen wanneer de principieel vastgestelde termijn van vijftig jaar verstrijkt. Uit de toelichting blijkt echter dat het doel van de verlenging van de termijn bijvoorbeeld zou zijn: “de bescherming van de gehoorde personen of hun naasten”.

De aandacht van de wetgever wordt gevestigd op het feit dat zodra er een onderzoekscommissie wordt ingesteld, het nodig zou kunnen blijken om wat betreft de datum van het verstrijken van de geheimhouding verbonden aan de getuigenissen of aan een deel daarvan die door deze commissie zijn afgenomen of zullen worden afgenomen, een termijn vast te stellen die langer is dan de principiële termijn van vijftig jaar, met hetzelfde doel als het doel dat met het voorstel wordt nagestreefd, namelijk voorzien in een verlenging van de termijn op basis van de beoordeling van een nieuwe commissie die hiertoe wordt ingesteld en aan het einde van de termijn van vijftig jaar.

De wetgever moet dan ook nagaan of het dispositief niet moet worden aangevuld om rekening te houden met een dergelijke mogelijkheid, teneinde zo goed mogelijk bij te dragen aan het in punt 3 bedoelde evenwicht tussen alle rechten en belangen die in het geding zijn.”

N° 2 de M. **De Roover**

Art. 2/1 (nouveau)

Insérer un article 2/1, rédigé comme suit:

“Art. 2/1. L'article 13, alinéa 1er, de la même loi, remplacé par la loi du 30 juin 1996, est complété par la phrase suivante: “Si l'enquête devait en faire apparaître la nécessité, une commission peut proposer à la Chambre, qui décide, de fixer un délai d'expiration du secret visé à l'article 3 supérieur à cinquante ans après la publication du rapport ou, à défaut de rapport, après la fin du mandat de la commission, sans que ce délai ne puisse jamais excéder cent ans.””

JUSTIFICATION

Dans son avis n° 77.486/2 du 14 mars 2025 (DOC 56 0707/002), le Conseil d'État a indiqué:

“Par ailleurs, il ressort également du dispositif que la prolongation du délai n'est envisagée qu'au moment où le délai de cinquante ans institué en délai de principe arrive à échéance. Or, il ressort des développements que l'objectif poursuivi pour la prolongation du délai serait “par exemple de protéger la personne entendue ou ses proches”.

L'attention du législateur est attirée sur la circonstance que dès l'entame d'une commission d'enquête il pourrait apparaître nécessaire, pour la date d'expiration du secret attachée aux témoignages ou à certains d'entre eux recueillis ou à recueillir par cette commission, de fixer un délai supérieur au délai de principe de cinquante ans dans un objectif identique à celui qui est poursuivi par la proposition lorsqu'elle envisage de prolonger le délai sur la base de l'appréciation d'une nouvelle commission constituée à cet effet et au terme du délai de cinquante ans.

Le législateur examinera dès lors si le dispositif ne devrait pas être complété afin d'envisager une telle hypothèse, dans le souci de contribuer au mieux à l'équilibre, dont il est question au point 3, entre tous les droits et intérêts en présence.”

De hypothese waar de Raad van State op doelt, is die waarin een parlementaire onderzoekscommissie in de loop van haar onderzoek van oordeel is dat de termijn van vijftig jaar niet zou volstaan, in het bijzonder om de gehoorde persoon of zijn naasten te beschermen. Aangezien de termijn van vijftig jaar een aanvang neemt na het beëindigen van de werkzaamheden van de parlementaire onderzoekscommissie, wordt voorgesteld dat principe op te nemen in artikel 13, eerste lid, van de wet van 3 mei 1880. Die bepaling heeft immers betrekking op het einde van de werkzaamheden van de parlementaire onderzoekscommissie.

De parlementaire onderzoekscommissie zal, in voorkomend geval, aan de Kamer een termijn voorstellen die langer is dan vijftig jaar. De Kamer zal daarover uiteindelijk beslissen. Die beslissing kan de vorm aannemen van een door de Kamer aangenomen motie. In alle gevallen zal de maximale termijn van honderd jaar altijd in acht moeten worden genomen, teneinde het evenwicht te bewaren tussen alle belangen die in het geding zijn.

Peter De Roover (N-VA)

L'hypothèse visée par le Conseil d'État est celle où une commission d'enquête parlementaire estime dans le cours de son enquête que le délai de cinquante ans serait insuffisant, notamment pour protéger la personne entendue ou ses proches. Le délai de cinquante ans prenant cours à l'aboutissement des travaux de la commission d'enquête parlementaire, il est proposé d'inscrire ce principe dans l'article 13, alinéa 1er, de la loi du 3 mai 1880. Cette disposition concerne en effet la conclusion des travaux de la commission d'enquête parlementaire.

La commission d'enquête parlementaire proposera s'il échet un délai supérieur à cinquante ans à la Chambre. La Chambre statuera *in fine*. Cette décision peut prendre la forme d'une motion adoptée par la Chambre. En toute hypothèse, afin de conserver l'équilibre entre les intérêts en présence, le délai maximal de cent ans devra toujours être respecté.

Nr. 3 van de heer **De Roover**

Art. 3

De woorden “Artikel 2 is van toepassing” **vervangen door de woorden** “*De artikelen 2 en 2/1 zijn van toepassing*”.

VERANTWOORDING

Noodzakelijke wijziging ingevolge de invoeging van een nieuw artikel 2/1 (amendement nr. 2).

Peter De Roover (N-VA)

N° 3 de M. **De Roover**

Art. 3

Remplacer les mots “L'article 2 s'applique” **par les mots** “*Les articles 2 et 2/1 s'appliquent*”.

JUSTIFICATION

Modification rendue nécessaire par l'insertion d'un nouvel article 2/1 (amendement n° 2).